

МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ В ГАННОВЕРІ

Відділ психосоматики і психотерапії (Prof. Dr. med. FLamprecht)

Робоча група травматерапії

Prof. Dr. med. Martin Sack

Carl-Neuberg-Str. 1

D-30625 Hannover

Tel.: (+49)0511/532-3195

(+49)0511/532-6569

Fax: (+49)0511/532-3190

e-mail:sack.martin@mh-hannover.de

Четвер, 12 вересня 2002

Стосовно: Інтерв'ю до комплексного ПТСР

В інтерв'ю до ПТСР, яке докладається, мова йде про не повністю впроваджений німецькомовний варіант Структурованого інтерв'ю (SIDES – Structured Interview for Disorders of Extreme Stress not otherwise specified; Van der Kolk et al.1999). Інтерв'ю торкається 6 критеріїв комплексного посттравматичного розладу. У порівнянні із оригіналом німецький варіант обмежується актуальними симптомами (за останній місяць). Окрім того, шкалу соматизації скорочено і пристосовано до діагностичних критеріїв недиференційованих соматоформних розладів (ICD-10 F45.1).

Оцінювання за анкетною відбувається так само, як і за інтерв'ю для ПТСР шляхом підрахунку пунктів (позначити хрестиком у табл. кодування від 1-3) відповідно до критеріїв за кожною шкалою (див. анкету оцінювання). Додатково до оцінювання комплексного посттравматичного стресового розладу (наявні всі 6 сфер розладу) на практиці оправдало себе оцінювання критеріїв субсиндромального комплексного ПТСР (5 із 6 сфер розладів). Показником ступеня важкості і параметром перебігу слугує сума балів по усіх пунктах.

Файл синтаксу SPSS із алгоритмами оцінювання при необхідності можна отримати.

Із дружніми привітаннями

Prof. Dr. med. Martin Sack

Інтерв'ю до комплексного посттравматичного стресового розладу (ІК-ПТСР)

Розроблено на основі інтерв'ю SIDES. Автори: Van der Kolk, Pelcovitz, Herman, Roth, Kaplan, Wldinger, Guastela, Spitzer (1999); нім. переклад і обробка: Sack, Hofmann (2001)

Прочитайте питання інтерв'ю вголос. Оцінюванню підлягає симптоматика за останній місяць. Короткий опис критеріїв оцінки подається у дужках.

Кодування:

- 1= не наявне
- 2= наявне, але не проявилось за критеріями
- 3= безсумнівно наявне і проявилось за критеріями
- ? = надто мало інформації, не піддається оцінюванню

Інструкція:

Я читаю Вам формулювання, які описують труднощі, що їх переживають люди після важких стресів. Вкажіть, будь-ласка, чи вислів описує те, що відбувалось за останній місяць із Вами.

I. Розлади регуляції афектів та імпульсів

а) Зміни настроїв і нездатність себе заспокоїти

1) Чи навіть маленькі проблеми можуть вивести Вас із рівноваги? Від незначної фрустрації Ви розгніваєтесь чи заплачете?

(Надміру сильне емоційне збудження при незначній причині)

Останній місяць	?	1	2	3
-----------------	---	---	---	---

2) Чи важко Вам знову дистанціюватись і заспокоїтись, коли Ви внутрішньо схвильовані?

(Нездатність дистанціюватись від стресових емоцій)

Останній місяць	?	1	2	3
-----------------	---	---	---	---

3) Чи важко Вам знайти можливість, щоб заспокоїтись?

(Заспокоєння вимагає усієї енергії або крайніх засобів, напр., алкоголь, наркотики, самоушкоджуюча поведінка)

Останній місяць	?	1	2	3
-----------------	---	---	---	---

б) Послаблена здатність керувати агресивними імпульсами

4) Чи Ви переважно сердитесь?

(Роздратованість домінує настільки, що це перешкоджає виконанню повсякденних завдань)

Останній місяць	?	1	2	3
-----------------	---	---	---	---

5) Чи бувають у Вас думки про те, щоб когось образити?

(Принаймні щодня думки проте, щоб образити інших людей)

Останній місяць	?	1	2	3
-----------------	---	---	---	---

6) Чи важко Вам контролювати своє роздратування?

(Крики на інших людей, шпурляння предметами чи фізичний напад)

Останній місяць ? 1 2 3

7) Чи переживаєте Ви з приводу того, як реагують інші люди, коли помічають, скільки злості Ви маєте в собі?

(Ніколи відкрито не висловлює і не показує іншій особі свого роздратування)

Останній місяць ? 1 2 3

в) Автодеструктивні дії та самоушкодження

8) Чи часто трапляються із Вами нещасні випадки, чи Вам ледве вдається їх уникнути?

(Щонайменше 2 серйозні випадки за останні 6 місяців)

Останній місяць ? 1 2 3

9) Чи Ви недбало ставитесь до своєї безпеки?

(Непередбачуваний ризик, пов'язаний із потенційно небезпечними особами чи місцями)

Останній місяць ? 1 2 3

10) Чи були у Вас наміри себе поранити, наприклад порізати чи обпекти?

(Самоушкодження через щипання, дряпання, биття, порізи)

Останній місяць ? 1 2 3

г) Суїцидальність

11) Чи Ви думали про те, щоб накласти на себе руки?

(Спроба суїциду, парасуїцидальні вчинки, часто суїцидальні думки)

Останній місяць ? 1 2 3

д) Розлади сексуальності

12) Чи Вам неприємно, коли Вас торкаються?

(Регулярне уникнення фізичного дотику або повністю його несприйняття)

Останній місяць ? 1 2 3

13) Чи уникаєте Ви думок про сексуальність або сексуальний контакт?

(Думки про секс чи сексуальний контакт уникаються або взагалі не сприймаються)

Останній місяць ? 1 2 3

14) Чи думаєте Ви про секс більше, ніж Вам того хочеться? Чи відчуваєте Ви внутрішню потребу займатись сексом?

(Думки про секс мають нав'язливий характер і заважають іншій діяльності)

Останній місяць ? 1 2 3

15) Чи вступаєте Ви у сексуальний контакт, знаючи, що це може бути для Вас небезпечно?

(Очевидна небезпека визнається ретроспективно, пацієнт свідомо створює собі небезпеку, вступаючи у сексуальний контакт)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

є) Ексцесивна поведінка ризику

16) Чи потрапляєте Ви у небезпечні ситуації? Чи спілкуєтесь Ви із людьми, які для Вас небезпечні, чи зупиняєтесь Ви у небезпечних місцях, чи їдете надто швидко?

(Пацієнт розпізнає небезпечні ситуації і загрозу ретроспективно, або свідомо йде на небезпеку)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

II) Розлади сприйняття чи свідомості

а) Амнезії

17) Чи є періоди у Вашому житті, про які Ви не можете пригадати? Наприклад, чи є у Вас сумнів, що певні речі справді траплялись у Вашому житті?

(Значні прогалини пам'яті у щоденному житті або тривалий час жодних спогадів про події свого життя)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

б) Дисоціативні епізоди і деперсоналізація

18) Чи важко Вам планувати своє життя і організувати його?

(Пацієнт постійно з'являється несвоєчасно і не там, де треба, тому має проблеми із щоденною організацією життя)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

19) Чи Ви відключаєтесь від реального світу, коли переживаєте страх чи потрапляєте у стресову ситуацію?

(Дереалізація із втечею у свій світ або свої відчуття, ніби власне існування припиняється)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

20) Чи відчуваєте Ви себе іноді поза дійсністю, ніби Ви уві сні або повністю відсутні?

(Деперсоналізація із сильним відчуттям ірреальності, пов'язаного із труднощами повернутись у дійсність)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

21) Чи маєте Ви іноді відчуття, що у Вас всередині декілька осіб, які по чергово керують Вашою поведінкою?

(Різні частки особистості борються за контроль над поведінкою або контролюють її по чергово)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

III. Розлади самосприйняття

а) Недостатня турбота про себе

22) Чи є у Вас відчуття, що Ви не впливаєте на те, що відбувається у Вашому житті?

(Пацієнт постійно порушує домовленості, як напр., комусь подзвонити, чи не дбає про себе - напр., покупки, гігієна тіла, їжа)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

б) Відчуття тривалої зруйнованості

23) Чи є у Вас відчуття, що з Вами не все гаразд, що щось ніколи не загоїться?

(Відчуття тривалої або часткової зруйнованості)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

в) Почуття вини

24) Чи відчуваєте Ви себе постійно винним з приводу якихось речей?

(Постійно приписує собі вину за речі, які не вдаються, навіть, якщо пацієнт у цьому не винен)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

г) Сором

25) Чи Ви настільки соромитесь, що не дозволяєте іншим по-справжньому Вас пізнати?

Чи уникаєте Ви розмови із іншими людьми, чи прикидаєтесь перд ними?

(Не відкривається іншим людям, боячись, що вони побачать його погані сторони).

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

д) Відчуття ізолюваності і відрізаності від світу

26) Чи відчуваєте Ви себе далеким від людей і зовсім іншим, ніж вони?

(Відчуття відмінності від усіх інших людей, відчуження)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

е) Нехтування небезпечними ситуаціями

27) Чи інші люди переживають за Вас у небезпечних ситуаціях більше, ніж Ви самі?

(Піддає себе небезпеці, напр., водіння автомобілем у стані сп'яніння, проституція, очевидна небезпека для життя)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

IV) Розлади стосунків із іншими людьми

а) Нездатність довіряти

28) Чи важко Вам довіряти іншим людям?

(Довіряє лише після того, коли інші люди знову і знову підтверджують, що їм можна довіряти, або принципово не довіряє нікому)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

29) Чи уникаєте Ви контактів із іншими людьми?

(Не проявляє активності для налагодження контактів із іншими людьми, або не відповідає на пропозиції, напр., по телефону чи по пошті)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

30) Чи витримуєте Ви відмінність в поглядах і конфлікти?

(Важко вислухати інші думки або зайняти свою позицію, обриває контакти через конфлікти без спроби пояснення)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

б) Ревіктимізація

31) Чи часто Ви потрапляєте у ситуації, де порушуються Ваші границі?

(Щоразу потрапляє у ситуацію, коли ним зловживають, або у небезпеку)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

в) Віктимізація інших людей

32) Чи ображаєте Ви інших людей?

(Щоразу чує від інших, наскільки він може свідомо ранили інших душевно і фізично)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

V. Соматизація

а) Соматоформні скарги

33) Чи були у Вас за останні 4 тижні фізичні скарги, як напр., головні болі, головокружіння, болі в животі, виснаження, хоча нема жодних захворювань, і жоден лікар не міг встановити недуги?

(Наявність щонайменше одного фізичного симптому, який не пояснюється захворюванням)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

34) Чи ця тілесна скарга була настільки сильною, що Ви змушені були звернутись до лікаря, або настільки сильною, що це перешкоджало Вам у Вашому повсякденні?

(Значні проблеми із здоров'ям чи візит до лікаря на основі соматоформних скарг)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

б) Іпохондричні страхи

35) Чи переживаєте Ви з приводу Ваших фізичних проблем, чи думаєте Ви, що маєте серйозне захворювання, навіть, коли лікар стверджує, що все гаразд?

(Значні іпохондричні страхи. Незважаючи на численні лікарські твердження, що нема жодних органічних захворювань, пацієнт не може у це повірити)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

VI. Зміни життєвих позицій

а) Відсутність перспектив на майбутнє

36) Чи відчуваєте Ви стосовно майбутнього безнадію і песимізм?

(Відсутність планування на майбутнє або цілковита нездатність думати про майбутнє)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

37) Чи втратили Ви надію бути щасливим у коханні?

(Пацієнт не здатен відчувати любов до інших людей, або настільки відчуває себе чужим по відношенню до інших, що не вірить у можливість когось покохати)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

38) Чи втратили Ви надію, відчути задоволення від роботи?

(Робота сприймається лише як тягар, без будь-якого задоволення)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

б) Втрата власних переконань і цінностей

39) Чи життя втратило для Вас сенс?

(Не бачить сенсу життя, не бачить причини, задля якої варто жити)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

40) Чи змінилась Ваша життєва позиція і Ваше релігійне переконання?

(Повна переоцінка основних життєвих переконань, втрата ілюзій, знецінення і повне відхилення цінностей та поглядів, з якими особа виростала)

Останній місяць ?	1	2	3
-------------------	---	---	---

ОЦІНКА ІК ПТСР: АКТУАЛЬНИЙ СТАН КОМПЛЕКСНОГО ПТСР (DESNOS)
Критерії оцінювання за Pelcovitz et al. 1997

1. Розлади регуляції афектів та імпульсів			
а) Зміни настроїв і нездатність себе заспокоїти (наявні 2 з 3 пунктів)	Так	Ні	
б) Послаблена здатність регулювати агресивні імпульси (наявні 2 з 4 пунктів)	Так	Ні	
в) Автодеструктивні дії і самоушкодження	Так	Ні	
г) Суїцидальність	Так	Ні	
д) Розлади сексуальності	Так	Ні	
е) Експресивна поведінка ризику	Так	Ні	
Щонайменше а) і щонайменше один критерій від б) до е)			Так Ні
II. Розлади сприйняття або свідомості			
а) Амнезії	Так	Ні	
б) Дисоціативні епізоди і деперсоналізація	Так	Ні	
Один критерій від а) до б)			Так Ні
III. Розлади самосприйняття			
а) Недостатнє піклування про себе	Так	Ні	
б) Почуття тривалого зруйнування	Так	Ні	
в) Почуття вини	Так	Ні	
г) Сором	Так	Ні	
д) Почуття ізоляції і відрізаності від світу	Так	Ні	
е) Недооцінювання небезпечних ситуацій	Так	Ні	
2 критерії від а) до е)			Так Ні
IV. Розлади у стосунках із іншими людьми			
а) Нездатність довіряти	Так	Ні	
б) Ревіктимізація	Так	Ні	
в) Віктимізація інших людей	Так	Ні	
Один критерій від а) до в)			Так Ні
V. Соматизація			
а) Соматоформні симптоми	Так	Ні	
б) Іпохондричні страхи	Так	Ні	
Один критерій від а) до б)			Так Ні
VI. Зміни життєвих позицій			
а) Недостатність перспектив на майбутнє	Так	Ні	
б) Втрата власних переконань і цінностей	Так	Ні	
Один критерій від а) до б)			Так Ні
<u>Наявність комплексного посттравматичного стресового розладу:</u>			Так Ні
Наявні усі сфери розладу від I до VI			